

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Фасилітаційна педагогіка

Шифр та назва спеціальності
011 – Освітні, педагогічні науки

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Педагогіка вищої школи

Кафедра
Педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна (301)

Рівень освіти
Магістр

Тип дисципліни
Вибіркова

Семестр
2 (10)

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Воробйова Євгенія Вячеславівна

Yevheniia.Vorobiova@khpi.edu.ua

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцентка кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна НТУ «ХП».

Досвід роботи – 18 років. Автор понад 60 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Психологія менеджменту, маркетингу та реклами», «Економічна психологія», «Освітній менеджмент» «Фасилітаційна психологія».

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-vorobjovoj-yevgeniyi-vyacheslavivni/>

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна «Фасилітаційна педагогіка» дозволяє здобувачам опанувати сучасні підходи до формування у студентів загальної компетентності щодо теоретичних основ з педагогіки та практичного досвіду фасилітаційного підходу в навчанні, зокрема у закладах вищої освіти, також здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми, здатність до міжособистісної взаємодії, здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти, здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності, здатність супроводжувати зростання студента, спрямовувати на ефективне досягнення важливих для нього цілей в конкретні терміни, створювати партнерське комунікативне співробітництво.

Мета та цілі дисципліни

Метою дисципліни є: – формування у студентів сучасного педагогічного мислення на засадах фасилітаційного підходу, основ викладання у вищій школі із використання технологій

фасилітації, опанування тренінговими технологіями з елементами фасилітації для проведення відповідних занять психолого-педагогічної спрямованості, формування професійно-психологічної компетентності для проведення тренінгів із використанням сучасних підходів на засадах співпраці та підтримки.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

СК6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

Результати навчання

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно знати: психологію прийняття рішень в сфері освіти/педагогіки, моніторинг якості освіти у вищій школі, педагогіку та психологію вищої школи тощо.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На лекційних заняттях використовуються: розповідь, пояснення, демонстрація, дискусія.

На практичних заняттях студенти виконують завдання з проведення маркетингових досліджень, готують доповіді. Для цього вони використовують персональні комп'ютери тощо.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; вправи, контрольні роботи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Навчальні матеріали доступні студентам в хмарному середовищі Google Disk.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Професійна діяльність викладача вищої школи

Зміст та сутність педагогічної діяльності викладача вищої школи. Організаційна діяльність викладача ЗВО.

Тема 2. Педагогічна комунікація у вищій школі.

Педагогічне спілкування та риторика. Стили педагогічного спілкування.

Тема 3. Особливості розвитку особистості студента.

Загальна характеристика студентського віку. Взаємозв'язок понять індивід, індивідуальність, особистість в процесі соціалізації студента. Вплив викладача на розвиток особистості студента в процесі педагогічної взаємодії.

Тема 4. Педагогічна підтримка в професійному становленні студентів ЗВО.

Професіоналізація особистості студента як новоутворення віку. Фахова компетентність як показник психологічної готовності студента до професійної діяльності. Педагогічний менеджмент та його роль у формуванні готовності до професійної діяльності студента.

Тема 5. Фасилітація в педагогічній науці.

Фасилітація як різновид педагогічної взаємодії. Структура педагогічної фасилітації Фасилітативний підхід у вищій школі.

Тема 6. Фасилітація у вищій школі: практичний досвід для викладача ЗВО.

Фасилітатор як керівник, лідер та учасник освітнього процесу у вищій школі. Реалізація принципів фасилітації в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців. Фасилітація як інструмент сучасного викладача вищої школи.

Тема 7. Викладач-наставник та його роль у запровадженні фасилітації в освітній процес ЗВО.

Оновлені ролі сучасного викладача ЗВО. Наставництво як інструмент викладача вищої школи. Запровадження фасилітативного підходу у практику освітнього процесу ЗВО.

Тема 8. Досвід фасилітаційної діяльності в позашкільних та шкільних закладах.

Фасилітаційна діяльність педагога в роботі дошкільних закладів освіти. Вчитель-фасилітатор в закладах загальної середньої освіти.

Теми практичних занять

Тема 1. Педагогічна діяльність викладача ЗВО.

Педагогічна культура викладача вищої школи. Імідж сучасного викладача в контексті сучасних трансформацій вищої освіти.

Тема 2. Психолого-педагогічні особливості комунікації у вищій школі.

Особливості спілкування учасників освітнього процесу. Розвиток особистості студента як суб'єкта спілкування Психологічна специфіка взаємодії викладачів і студентів на міжособистісному рівні. Особливості викладання для ефективності освітнього процесу ЗВО та для самореалізації студента.

Тема 3. Розвиток особистості студента у закладі вищої освіти.

Особливості адаптації та соціалізації студента в закладі вищої освіти. Психолого-педагогічні умови взаємодії в рамках системи «викладач-студент» на засадах студентоцентрованого навчання.

Тема 4. Готовність до професійної діяльності майбутнього фахівця.

Суть та структура готовності до професійної діяльності майбутнього фахівця. Роль педагогічного менеджменту в формуванні готовності до професійної діяльності майбутнього фахівця.

Тема 5. Фасилітативний підхід в освітньому процесі ЗВО.

Фасилітація та фасилітативний підхід у забезпеченні ефективного освітнього процесу.

Особливості запровадження фасилітативного підходу для підготовки фахівців різних профілів.

Тема 6. Практика запровадження фасилітативного підходу в освітній процес ЗВО.

Техніки фасилітації. Досвід застосування фасилітативного підходу у вітчизняних та закордонних ЗВО.

Тема 7. Роль викладача-фасилітатора як провідна у практиці педагогічної діяльності ЗВО.

Досвід запровадження різних технік фасилітації. Проведення занять із застосування певної техніки фасилітації відповідно до змісту та профілю освітнього компонента.

Тема 8. Практичний досвід запровадження фасилітації у дошкільних та шкільних освітніх закладах.

Аналіз та детальне вивчення особливостей та відмінностей запровадження фасилітації у дошкільних та шкільних освітніх закладах.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні заняття в рамках дисципліни не передбачені

Самостійна робота

Самостійна робота студента зводиться до опрацювання лекційного матеріалу, підготовці до практичних занять, виконання індивідуального варіанту розрахункового завдання (в групах по 3 особи) з використанням методичних рекомендацій.

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті, підручники) для самостійного вивчення та аналізу, підготовки до лекційних та практичних занять.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Галіцан О. А. Формування педагогічної фасилітації майбутніх учителів у процесі навчання у вищому навчальному закладі : дис... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2010. 278 с.
2. Койчева Т. І. Підготовка майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей як тьюторів для системи дистанційної освіти : дис... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2004. 198 с.
3. Осипова Т. Ю. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до педагогічного наставництва : монографія. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2015. 412 с
4. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм : історико-методологічні та теоретичні аспекти : монографія. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. 243 с.
5. Іващенко М. В. Формування готовності майбутніх педагогів до тьюторської діяльності. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія : Педагогічні науки. Глухів : ГДПУ, 2009. С. 177–180.
6. Казанжи М. Й. Психологічні особливості фасилітативності як властивості особистості : дис. ... канд. психол. Наук : 19.00.01. Одеса, 2007. 190 с.
7. Кондрашихіна О. О. Формування здатності до фасилітаційних впливів у майбутніх практичних психологів : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07. Київ. 2014. 182 с.

Додаткова література

8. Прокопенко І. А. Технологічний арсенал системи підготовки майбутніх учителів до фасилітаційної взаємодії з учнями. Педагогіка та психологія. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. Вип. 63. С. 133-142.
9. Прокопенко І. А. Основи педагогічної фасилітації : методичні рекомендації до проведення занять педагогічної студії. Харків : Мітра, 2019. 26 с
10. Sam Kaner. Facilitator's Guide to Participatory Decision-Making. San Francisco: John Wiley & Sons, 2007. 341 p.

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (20%) та поточного оцінювання (80%).
Залік: письмове завдання (2 запитання з теорії + практичне завдання з аналітичним висновком) та усна доповідь.
Поточне оцінювання: 4 онлайн тести(60%), та практичне завдання (20%)

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Ніна ПІДБУЦЬКА

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Наталія СЕРЕДА